

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO-4101-37-01/2011
P/11/135

Poznań, dnia 20 lutego 2012 r.

Pan
Andrzej Byrt
Prezes Zarządu – Dyrektor
Międzynarodowych Targów Poznańskich sp. z o.o.
z siedzibą w Poznaniu

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (dalej „ustawa o NIK”), Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu, przeprowadziła w Międzynarodowych Targach Poznańskich Spółka z o.o. (dalej „Spółka” lub „MTP”), kontrolę w zakresie kształtowania się kosztów pozaprodukcyjnych w latach 2009 – 2011 (I półrocze). W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 stycznia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli, pomimo stwierdzonych uchybień, pozytywnie ocenia kształtowanie się kosztów niezwiązanych bezpośrednio z zasadniczą działalnością Spółki, tj. ponoszonych na finansowanie zakładowych związków zawodowych, organizacji społecznych, działalności sportowej i kulturalnej, ekspertyz, usług doradczych a także szkoleń i konferencji. Wydatki Spółki na ww. działalność wynosiły w 2009 r. 945 797,66 zł, w roku następnym 1 576 199,28 zł, a w I półroczu 2011 r. – 630 498,81 zł. Natomiast suma ww. kosztów poniesionych przez Spółkę w badanym okresie stanowiła odpowiednio: 0,89%, 1,35% i 1,06% kosztów ogółem.

1. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia efektywność gospodarczą Spółki, pomimo, że w 2010 roku, w stosunku do roku 2009, jej wyniki finansowe uległy pogorszeniu. Zasadniczy wpływ na ten stan rzeczy miało zmniejszenie wyniku działalności podstawowej. Z powyższego powodu pogorszeniu uległy zdolność Spółki do generowania zysku oraz jej płynność finansowa. W ocenie NIK, wyniki osiągnięte przez Spółkę na działalności gospodarczej w badanym okresie nie wskazują jednak na istnienie dostrzegalnych zagrożeń dla jej rozwoju oraz dla zdolności do bieżącego regulowania należności.

2. Działające w Spółce organizacje związków zawodowych, tj. Związek Zawodowy Pracowników MTP i Organizacja Zakładowa Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego SOLIDARNOŚĆ w MTP, według składanych na podstawie wymagań wynikających z treści art. 25¹ ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych² (dalej, także w skrócie: „ustawa o z.z.”) informacji, na koniec lat 2009 i 2010 liczyły łącznie odpowiednio 138 i 134 członków, a na koniec I półrocza 2011 – 131.

Organizacje powyższe nie skorzystały z prawa wynikającego z art. 31 ww. ustawy, tj. wskazania Zarządowi MTP pracowników, którym przysługuje zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy na okres kadencji w zarządzie zakładowej organizacji związkowej. W okresie objętym kontrolą, 5 członków ZZZP MTP, zrzeszającego w tym czasie od 93 do 83 pracowników, skorzystało ze zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy w celu uczestniczenia w 6 szkoleniach związkowych, trwających łącznie 28 dni.

Wymienione wcześniej związki zawodowe korzystały nieodpłatnie (bezumownie), z 2 pomieszczeń o łącznej powierzchni 105,3 m² a także z urządzeń technicznych. Według szacunku Spółki, koszt funkcjonowania

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82

² Dz. U. z 2001 r. nr 79, poz. 854 ze zm.

związków zawodowych związany z udostępnieniem im ww. pomieszczeń kształtował się na poziomie 8 500 zł rocznie.

NIK zwraca uwagę na brak odpowiednich regulacji, które zgodnie z art. 22 ust. 2 zawartego 17 grudnia 2008 r. Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy winny znaleźć swój wyraz w odrębnym porozumieniu w sprawie współpracy, w tym w sprawie zasad udostępniania pomieszczeń i urządzeń technicznych niezbędnych do wykonywania działalności związkowej. Porozumienie takie (pomimo podejmowanych w tym kierunku działań) nie zostało dotychczas zawarte.

3. NIK pozytywnie ocenia działania Spółki w zakresie finansowania organizacji społecznych, działalności, sportowej, charytatywnej i kulturalnej. Wszystkie formy tej działalności, mającej charakter „sponsoringu”, realizowane były na podstawie umów dających Spółce możliwość dotarcia z przekazem mającym na celu promocję marki „MTP” do środowisk gospodarczych oraz uczestniczących w dofinansowywanych imprezach.

Wydatki na omawiany cel, w okresie objętym kontrolą, wynosiły odpowiednio: 57 011,00 zł, 180 998,36 zł i 53 000,00 zł oraz stanowiły odpowiednio: 0,05%, 0,15% i 0,09% kosztów ogółem. Zaznaczyć przy tym należy, że Spółka nie sponsorowała klubów sportowych zorganizowanych w formie spółek akcyjnych, uczestniczących w ligach zawodowych i tym samym nie miała obowiązku opracowania profesjonalnej analizy rynku medialnego.

Spółka nie opracowała w wyznaczonym na dzień 1 maja 2009 r. przez Ministra Skarbu Państwa (MSP) zarządzeniu nr 5 z dnia 13 lutego 2009 r. wprowadzającym do stosowania „Model regulacji działalności sponsoringowej spółek z większościovym udziałem SP”, indywidualnych zasad sponsoringu według procedur określonych w ww. „Modelu”. Z powodu niejasności dotyczących zatwierdzenia zasad sponsoringu (zmiany treści ww. zarządzenia dokonano 20 lipca 2009 r.), Zarząd Spółki dopiero uchwałą nr 163/2009 z dnia 10 sierpnia 2009 r. wprowadził do stosowania „Procedurę działalności sponsoringowej MTP”. Natomiast Rada Nadzorcza MTP (RN), na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2009 r. stwierdziła, że w przedłożonym dokumencie brak niektórych elementów zawartych w ww. zarządzeniu MSP, które są niezbędne w realizacji poszczególnych obszarów działań sponsoringowych. Poprawioną procedurę, spełniającą wymagania nałożone wymienionym wcześniej zarządzeniem MSP, Zarząd Spółki wprowadził do stosowania uchwałą nr 10/2010 z dnia 8 lutego 2010 r., natomiast Rada Nadzorcza MTP zaopiniowała ją i zatwierdziła uchwałą nr 1/2010 r. z dnia 19 lutego 2010 r.

W konsekwencji, Spółka nie wykonała obowiązku sporządzenia i załączenia do sprawozdania finansowego za rok 2009 zestawienia kwotowego i podmiotowego z krótkim uzasadnieniem, analizą celowości oraz efektywności umów sponsoringu (także umów marketingowych i o podobnym charakterze), wraz z określeniem beneficjentów pomocy i informacją czy RN wyrażała zgodę na takie działania. Wymóg ten wynikał z załącznika nr 1 do „Wytucznych dla jednoosobowych spółek skarbu państwa i spółek z większościovym udziałem SP sporządzających sprawozdanie finansowe za 2009 r.” wprowadzonych zarządzeniem MSP nr 19 z dnia 19 marca 2010 r. w sprawie zasad nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem SP.

Opóźnienie we wdrożeniu „Procedury działalności sponsoringowej MTP” spowodowało, że w umowach na rok 2010 przygotowanych przed wejściem jej życie, a zawartych w dniach: 23 lutego 2010 r., 10 lutego 2010 r. i 7 września 2009 r. na kwoty netto: 16 tys. zł, 3 tys. zł i 5 tys. zł, nie ujęto wymaganego postanowienia gwarantującego Spółce możliwość natychmiastowego zaprzestania finansowania, w przypadku zaistnienia naruszenia prawa w działalności regulowanej umową, korupcji lub okoliczności potwierdzających pogorszenie kondycji finansowej Spółki.

4. Spółka w 2009 roku udzieliła 10 darowizn w kwocie 58 800 zł, zaś w 2010 roku wsparła darowiznami 19 podmiotów kwotą 105 076,06 zł. Z kolei, w I półroczu 2011 r., darowizny od Spółki otrzymało 8 podmiotów na łączną sumę 71 950 zł. W objętym kontrolą NIK okresie, przekazane przez Spółkę darowizny stanowiły, odpowiednio 0,06%, 0,09% i 0,12% poniesionych kosztów ogółem własnej działalności gospodarczej. W ocenie NIK, udzielenie powyższych darowizn nie miało znaczącego wpływu na poziom zysku i sprawność działalności gospodarczej Spółki.

Mimo stwierdzonej i omówionej niżej nieprawidłowości, NIK pozytywnie ocenia działania Spółki w zakresie wspierania działalności naukowej, kulturalnej i społecznej w formie darowizn.

Zarząd MTP udzielił Filharmonii Poznańskiej im. Tadeusza Szeligowskiego darowizny w kwocie 50 000 zł (równowartość 12 784,12 €), przeznaczonej na realizację jej celów statutowych, bez zgody Rady

Nadzorczej MTP wymaganej postanowieniami art. 19 b ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji³ na udzielenie darowizny w kwocie przekraczającej równowartości w złotych kwoty 5 tys. €.

Umowa, na podstawie której dokonano tej darowizny, zawarta została w dniu 28 stycznia 2011 r. Jej przedmiotem, oprócz celu polegającego na wsparciu finansowym działalności statutowej Filharmonii Poznańskiej były wzajemne świadczenia natury marketingowo – sponsorskiej w ramach współpracy rozpoczętej w 2009 r. i ujętej w planie działalności sponsoringowej MTP. Plan ten został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Nadzorczą MTP w dniu 17 grudnia 2010 r. Plan budżetu ww. działań w kwocie 295 tys., w omawianym obszarze, zakładał sponsorowanie: „Koncertu Inauguracyjnego Konkursu skrzypcowego im. Henryka Wieniawskiego” w kwocie 200 tys. zł i „sponsoring Filharmonii Poznańskiej” w kwocie 95 tys. zł.

Wskazując na to, że w świetle ww. przepisów ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz w świetle przywołanego porozumienia, udzielenie ww. darowizny było obarczone istotną wadą (darowizna jest bowiem świadczeniem nieekwiwalentnym, którego nie można utożsamiać z umową sponsoringową), NIK przyjmuje do wiadomości decyzję Rady Nadzorczej MTP z dnia 16 grudnia 2011 r. akceptującą przyznanie omawianej darowizny.

W Spółce, procedurę udzielania pomocy charytatywnej Prezes Zarządu ustalił zarządzeniem nr 11/2011 z dnia 13 maja 2011 r. Zgodnie z tym aktem, selekcjonowaniem wniosków wpływających do MTP zajmuje się Komisja ds. Pomocy Charytatywnej MTP składająca się z trzech pracowników Spółki. Komisja rozpatruje tylko wnioski nadesłane z terenu Województwa Wielkopolskiego. Ponadto w zarządzeniu ustalono m. in., że wartość jednorazowej pomocy nie powinna przekraczać jednego tysiąca zł, a o pozytywnej weryfikacji wniosków decyduje kolejność zgłoszeń.

Zarząd MTP, w sprawozdaniach rocznych dla organów Spółki z działalności, przedstawiał zestawienia kwotowe i podmiotowe przekazach darowizn. W ocenie NIK, w zakresie objętym niniejszą kontrolą, prawidłowo stosowane były przez Spółkę przepisy art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych⁴. Z kolei, w przypadku przekazywania darowizn rzeczowych (w 2010 r. przekazano darowizny rzeczowe wartości 26 075,06 zł netto) ustalano i naliczono VAT zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług⁵.

5. NIK nie wnosi uwag do wydatków Spółki poniesionych w badanym okresie na wykonanie zleconych ekspertyz, badań i usług doradczych. W latach 2009 – 2010 a także w I półroczu 2011 r. Spółka zleciła 39 podmiotom wykonanie ekspertyz, badań i usług doradczych na łączną kwotę 1 941 910,05 zł. Z tego, w 2009 r. koszty z powyższego tytułu wynosiły 624 144,63 zł, w 2010 r. 1 007 491,47 zł, zaś w I półroczu 2011 r. - 310 273,95 zł. Wartość wymienionych prac w kosztach ogółem Spółki stanowiła, odpowiednio: 0,59%, 0,86% i 0,52%.

Wykonane zgodnie z umowami ekspertyzy, badania i usługi doradcze miały bezpośredni związek z prowadzoną działalnością gospodarczą, a ich efekty były bieżąco wykorzystywane.

6. NIK pozytywnie ocenia działalność Spółki w zakresie szkolenia pracowników, mającą na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz poziomu ich wykształcenia. W objętym kontrolą okresie, Spółka sfinansowała koszty szkoleń w 140 tematach. Wydatki na ten cel wyniosły łącznie 651 889,12 zł. W szkoleniach uczestniczyło 1 561 osób. W latach 2009 – 2010 na omawiany cel Spółka wydała odpowiednio: 197 262,03 zł i 273 314,71 zł, zaś w I półroczu 2011 r. - 181 312,38 zł. Udział powyższych kosztów szkoleń i konferencji w kosztach ogółem stanowił 0,19% w 2009 r., 0,23% w 2010 r. i 0,31% w I półroczu 2011 r.

Zaznaczyć przy tym należy, że w kosztach tych, szkolenia obowiązkowe stanowiły 27% w 2009 r. 8% w 2010 r. i 2% w I pół. 2011 r. Natomiast współudział Spółki w kosztach podnoszenia poziomu wykształcenia pracowników stanowił odpowiednio 21%, 10% i 8% ogółu kosztów poniesionych na szkolenia.

NIK nie wnosi uwag do wydatków Spółki związanych z udziałem w 2010 r. i w I półroczu 2011 r. pięciu pracowników w trzech konferencjach. Łącznie wynosiły one 6 282,16 zł (819,68 zł w 2010 r. i 5 462,48 zł w I pół. 2011 r.).

6. NIK pozytywnie ocenia poprawność księgowania objętych kontrolą kosztów. Analiza losowo wybranej próby 74 dokumentów na łączną kwotę 340 042,29 zł wykazała zgodność księgowania operacji gospodarczych

³ Dz. U. z 2002 r. nr 171, poz. 1397 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2011 r. nr 74 poz. 397 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2011 r. nr 177, poz. 1054 ze zm.

ujętych w wylosowanych dokumentach księgowych z kontami księgowymi właściwymi dla poszczególnych rodzajów kosztów 2010 r.

Na podstawie badania losowo wybranej próby 50 dokumentów (dotyczących łącznie kwoty 1 043 954,51 zł) stwierdzono, że Spółka prawidłowo klasyfikowała koszty pozaprodukcyjne dla celów podatkowych. Badane koszty zaliczane były do kosztów uzyskania przychodów zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli, wnosi o:

- 1) kontynuowanie działań zmierzających do zawarcia z działającymi w Spółce organizacjami związkowymi porozumienia regulującego zasady współpracy, w tym zasady udostępniania pomieszczeń i urządzeń technicznych niezbędnych do wykonywania działalności związkowej;
- 2) udzielanie darowizn po uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej MTP, w przypadkach wynikających z obowiązujących przepisów.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu – działając na podstawie *art. 62 ust. 1 ustawy o NIK* – oczekuje przedstawienia przez Zarząd Spółki, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu ich realizacji albo o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Na mocy postanowień *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, przysługuje Zarządowi Spółki, prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z postanowieniami *art. 62 ust. 2 ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.